

Posudek na bakalářskou práci

Dr. Phil. Rudolf Kučera, PhD.

Terezie Veselá, Vyrovnávání se s komunistickým režimem v SRN prostřednictvím tzv. Gauckova úřadu v letech 2000-2011 pod vedením Marianne Birthler

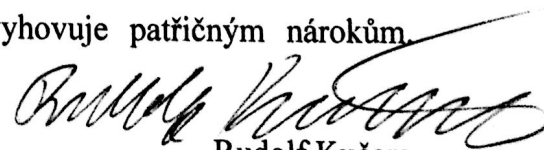
Bakalářská práce si klade za cíl analyzovat působení tzv. „Gauckova úřadu“ po odchodu jeho prvního předsedy a ikonické osoby Joachima Gaucka. Úřad přitom chápe jako centrální instituci německého „vyrovnání se s komunistickou diktaturou“, která se však již od svého založení nepohybovala ve vzduchoprázdnu, nýbrž byla nucena existovat v rámci vymezeném německou formou politiky paměti na nacistické období. Práce v úvodu krátce sleduje peripetie vzniku úřadu, jeho strukturu i vymezení jeho základních funkcí.

Centrální částí je pak popis vývoje úřadu pod vedením jeho druhé předsedkyně Marianne Birthler v letech 2001 až 2011. Na příkladu vybraných případů ukazuje proměnu fungování instituce i nároků, které na ní byly z vnějšku kladeny. Dochází k závěru, že úřad pod vedením Marianne Birthler během těchto kauz poněkud ztratil ze všeobecného respektu, který si vydobyl pod vedením Joachima Gaucka. Na druhé straně však instituce i rozšířila svou působnost, když začala vedle správní funkce vykonávané ve vztahu k nahlížení do spisů STASI sloužit i jako servisní pracoviště pro vědecký výzkum. Celkově se úřadu podařilo odrazit tlaky na vlastní existenci a i přes poněkud sníženou společenskou prestiž dále pracovat jako jeden z ústředních pilířů spolkové politiky paměti.

Práce je logicky strukturována a psána jasnou formou. Její závěry vyznívají přesvědčivě a jsou činěny na základě využití poměrně široké škály pramenů. Jedná se v řadě případů o nesnadný úkol, neboť, jak autorka poznamenává, druhému období úřadu nebyla věnována takřka žádná pozornost a i tato práce se tak musel opírat o řadu primárních zdrojů od výročních zpráv až po osobní rozhovory.

Pro účely ústní obhajoby doporučuji zamyslet se nad poněkud reflexivnější konceptualizací pojmu „vyrovnávání se“ či „vyrovnání se“. Pojem slouží autorce jako ústřední analytický nástroj, nicméně chybí pokus o jeho preciznější definici. Z některých náznaků v práci se může zdát, že autorka má pod pojmem „vyrovnání se“ na mysli hodnotové odmítnutí, jinde zase prozkoumání či veřejnou diskusi.

Jedná se však o výtku směřující spíše na případný další zájem o podobná témata. Celá práce beze sporu již teď splňuje všechny náležitosti a vyhovuje patřičným nárokům. Doporučuji ji proto k obhajobě s kvalifikací „výborně“.

Rudolf Kučera